

Dienraštis "Vilniaus diena"

Jūratė Žuolytė

Numeris 826 (20080826), 2008-08-26

Gydymas džiaugsmu

Įspūdingas šventės vėžiu sergantiems vaikams rengiantis švedas dega noru padėti ir Lietuvos ligoniukams

Prisistatydamas švedas Bengtas Nilssonas šiltai nusišypso. "Mane vadina kvanktelėjusiu ūkininku", – iškart prisipažįsta vyras. Geri šio žmogaus darbai kelią nuostabą net visko mačiusiems švedams. Savo šeimos ūkyje Bengtas kasmet be jokio atlygio organizuoja įspūdingą šventę vėžiu sergantiems vaikams ir dovanoja jiems džiaugsmą bei viltį. Geradarys dega noru padėti ne tik savo tėvynainiams, bet ir lietuviams – rugsėjo pabaigoje į Švedijoje rengiamą šventę skris ir aštuonios šeimos iš Lietuvos, kurių vaikai gydėsi nuo vėžio.

"Ši šventė – tai padėka už mano dukrai Annai ir visai mūsų šeimai gražintą gyvenimą", – paaiškino Bengtas, kuriam prieš keturiolika metų teko sunkus išbandymas.

Nevalia pasakyti "ne"

Kai keturmetė Nilssonų dukra Anna susirgo kraujo vėžiu, leukemija, atrodė, kad visas gyvenimas subyrėjo į šipulius. Mažutė šviesiaplaukė mergytė didžiulėmis akimis tik liūdnai žvelgė į tėvus, o šiems iš skausmo plyšo širdis. "Kai gydytojai prarado bet kokią viltį išgydyti mano dukrą, vienas jų priėjo prie manęs ir pasakė: "Privalai padaryti, kad dukra dar kažko tikėtusi iš gyvenimo", – skaudžiais prisiminimais dalijosi B.Nilssonas. Tėvai buvo pasiryžę išpildyti bet koki Annos norą, todėl kai ji paprašė šventės sau ir antraisiais namais tapusios ligoninės draugams, nekilo jokių abejonių, ar verta tai daryti. "Pavadinkime ją "Paršelio švente", – žibančiomis akimis paprašė mergaitė.

Pirmojoje šventėje, surengtoje prieš keturiolika metų, dalyvavo 95 žmonės. Vėžiu sergantys vaikai ir jų tėvai kartu linksminosi Nilssonų šeimos ūkyje. Tą dieną visi rūpesčiai ir liūdesys buvo palikti namuose ir ligoninių palatose.

Ir stebuklas įvyko: po šešerių metų mažoji Anna pasveiko. Tačiau nelaimės draugų mergaitė nepamiršo. Šiomet "Paršelio šventė", dar vadinama "Džiaugsmo švente", vyks jau septintą kartą. Tradiciškai per ją bus ragaujamas Nilssonų sodyboje iškeptas paršelis, atvyks aktoriai, dainininkai, ledų pardavėjai, vyks lenktynės, įvairios kitos pramogos.

"Kiekvieną kartą, kai rengiame šią šventę, sakome, kad tai darome paskutinį kartą. Tačiau kasmet atsiranda vaikų žibančiomis akimis, kurie pasveiksta vien todėl, kad suteikiame jiems džiaugsmo. Negalime šiems vaikams pasakyti ne", – tikino B.Nilssonas. 2006-aisiais šventė buvo išties didelė, į ją atvyko maždaug 700 žmonių.

Palaiiko Švedijos garsenybės

Geradarys atviravo, kad sunkių akimirų, kai norėjosi viską mesti ir nuleisti rankas, buvo begalė. Prieš septynerius metus Bengtas galų gale apsisprendė: metas padėti tašką, užteks tų švenčių. Tačiau persigalvoti privertė Švedijos vaikų numylėtinis, televizijos šou žvaigždė Gladiatorius. Jis susisieko su B.Nilssonu ir pasiteiravo, ko šiam reikėtų, kad galėtų suorganizuoti dar vieną šventę. Bengtas pajuokavo, kad jei per dvi dienas Gladiatorius gaus du malūnsparnius, dar viena šventė tikrai bus. "Tos dvi dienos dar nepraėjo, o jau sulaukiau skambučio, kad malūnsparniai paruošti darbui", – prisiminęs šią istoriją šyptelėjo B.Nilssonas.

Šventė įvyko. Į ją susirinko garsūs Švedijos muzikantai, aktoriai. Visi suvienijo jėgas, kad mažieji kovotojai bent trumpam galėtų pasijusti nenugalimi. Po penkiolika minučių turėję groti muzikantai užsimiršdavo, kad jų pasirodymo laikas jau seniai baigėsi, ir nelipdavo nuo scenos daugiau nei valandą. "Vėliau jie sakė, kad niekada nematė taip nuoširdžiai besidžiaugiančių žmonių ir grodami pirmą kartą pajuto tokį didelį malonumą. Reikėjo jiems nuolat priminti, kad laikas baigti – eilės laukia kiti atlikėjai", – juokėsi šventės organizatorius.

Dirba be užmokesčio

Dainininkai nesutriko net susidūrę su itin sunkia užduotimi. Kai kuriems sunkiai sergantiems vaikams pro nosį įleisti vamzdeliai, kuriais į organizmą patenka vaistai. Dėl to pakinta ligoniukų balsas, vaikai pradeda jo gėdytis. Šventėje dalyvavę atlikėjai turėjo dainuoti taip, kad nė vienas vaikas nepabijotų prisidėti prie jų, parodyti savo balsą.

"Dainininkų tai nesuglumino. Vieno operos solisto žmona pati paskambino ir patikino, kad visi atlikėjai pasirengę man sumokėti, kad tik galėtų dalyvauti šioje šventėje. Paprašiau jų geriau pervesti tuos pinigus į kokį nors vaikams skirtą fondą. Jei pradėsiu imti užmokestį už šią šventę, ji niekuomet nebebus tokia, kokia yra dabar", – kalbėjo B.Nilssonas. Atlygio už tai, kad rengia šventę, iki šiol neima nei jis, nei kuris kitas bent kiek prie jos prisidedantis žmogus.

Ar džiaugsmas iš tiesų gali padėti įveikti ligą? "Taip", – įsitikinę kai kurie Švedijos gydytojai. Lundo ligoninės kepenų ligų gydytoja Anna Lena aiškino, kad ligoninės džiaugsmą įvardija kaip rimtą vaistą. Upsalos ligoninės medikai jau keleta metų tiria vadinamąją džiaugsmo chromosomą. Po dešimties metų jie tikisi atrasti būdą, kaip pats žmogus galėtų išsigydyti.

Kad ir kaip ten būtų, Švedijos ūkininkas B.Nilssonas tiki, jog jo pastangos suteikti džiaugsmo sunkiai sergantiems vaikams nenuveina vėjais. "Svarbiausia, kad tie vaikai turi galimybę kur nors dalyvauti. Jie gyvens prisiminimais, dar kartą peržiūrės nuotraukas ir geras emocijas patirs iš naujo. Niekas negali atimti iš mūsų to džiaugsmo, kurį galime patirti", – savo gyvenimo filosofiją dėstė geradarys.

Svajonė – padėti Lietuvai

"Kai Anna dar sirgo, 1993 m. Švedijos ligoninėje išgirdome gydytojų pokalbį. Jie buvo ką tik grįžę iš Lietuvos ir dalijosi išpūdžiais apie onkologinių ligoninių būklę jūsų šalyje. Nuo tada mane tiesiog apsėdo mintis, kad turime kažkaip padėti sergantiems Lietuvos vaikams, – prisiminė B.Nilssonas. – Pagaliau mes čia, Lietuvoje, ir mums be galo smagu."

Keletą dienų Lietuvoje su šeima ir draugais viešėjęs Švedijos ūkininkas lankėsi ligoninėse, apžiūrėjo lietuviškus ūkius ir liko sužavėtas mūsų žmonių dosnumu.

"Lietuvos ligoninėse nėra taip blogai, kaip tuomet pasakojo Švedijos gydytojai. Tačiau aš noriu padėti kitu būdu – ne atveždamas vaistų ar žaislų. Noriu suteikti mažiesiems ligoniams ir jų šeimoms džiaugsmo, įtikinti juos, kad vilties visada yra", – kalbėjo B.Nilssonas. Šiomet į "Paršelio šventę" Švedijoje rugsėjo pabaigoje iš Lietuvos skris aštuonios šeimos, kurių vaikai gydėsi nuo vėžio.

Kad šiomet pagaliau sulauks svečių iš Lietuvos, Bengtas jau pranešė bendraminčiams Švedijoje. Draugai aktoriai net pažadėjo pastatyti spektaklį lietuvių kalba. Tačiau prieš kelionę mažyliams dar reikės rūpestingai pasiruošti. Vis dėlto atvykti jie galės tik jei leis sveikata.

Jau antrus metus į Lietuvą atkeliaus ir kalėdinis dovanų autobusiukas. Pernai padedamas įvairių Švedijos bendrovių, savo Hiorbio miesto Georghills mokyklos mokinių ir mokytojų B.Nilssonas suorganizavo atvežti dovanų į Kauno ir Vilniaus ligonines vėžiu ir kitomis ligomis sergantiems vaikams.

Karalių verta palyda

"Prieš "Paršelio šventę" beveik visiems jos dalyviams Švedijoje atliekama mažytė operacija, kad bent dieną nereikėtų daryti lašelinių, o vaistai patektų tiesiai po oda. Operacija gana skausminga – kiekvienam gydytojui skauda širdį mažą vaiką badyti adatomis. Tačiau kai tuos pačius vaikus sutinki šventėje, atrodo, jog skausmo jie visai nepajuto. Jie krykštuoja kaip laimingiausi vaikai pasaulyje", – įspūdžiais iš jau buvusių švenčių dalijosi B.Nilssonas.

Iš ligoninių iki Nilssonų sodybos vaikus palydi policininkai, o atvykstančius iš toliau atskraidina malūnsparniai. "Kai pirmą kartą manęs paprašė oro uoste pasitikti iš Stokholmo atskrendančius vėžiu sergančius vaikus, neįsivaizdavau, ko sulauksiu. Bet pamačiau iš lėktuvų lipančius mažuosius kovotojus, ir jų degančios akys nutvilkė kaip strėlė. Žiūrėjau į juos ir negalėjau neverkti", – pasakojo nuo to momento nuolat prie šventės prisidedantis Švedijos policininkas Mike.

"Vaikais rūpintasi lyg karaliais. Mieste buvo sustabdytas automobilių eismas, vaikus lydėjo policijos kortežas. Niekada nepamiršiu to vaizdo ir esu be galo dėkingas, kad galiu pats bent kiek prie šventės prisidėti", – susijaudinęs policininkas sunkiai rinko žodžius.

"Tikimės, kad Lietuvoje taip pat atsiras policininkų, kurie sutiks vaikus palydėti iki oro uosto. Vaikus tai be galo džiugina, – savo lūkesčius išsakė B.Nilssonas. – Ir tik, prašau, nepagalvokite, kad visa tai darome dėl kokių nors užslėptų tikslų. Tiesiog norime atsidėkoti už Annai ir visai mano šeimai sugrąžintą gyvenimą bei perduoti viltį kitiems."

Šventės mažiesiems ligoniams Lietuvoje

Labdaros ir paramos fondas "Rugutė" onkologinėmis ligomis sergantiems vaikams ir jų šeimoms organizuoja šventę "Draugų sala". Rodomi spektakliai, atvyksta muzikantai, šeimos bendrauja tarpusavyje, dalijasi patirtimi ir išgyvenimais. Šiomet, praėjusį savaitgalį, ši šventė surengta Šešuolėlių dvare.

Vilniaus universiteto Vaikų ligoninė Tarptautinę vaikų gynimo dieną (birželio 1-ąją) organizuoja šventę, per kurią vaikai lanksto popierines gerves, ant jų užrašo savo svajones ir pririštas prie balionų paleidžia į dangų. Sergantiems vaikams dalijamos dovanos, vyksta žaidimai, koncertai.

Lietuvos nefrologinių ligonių asociacija "Gyvastis" kas vasarą organizuoja šventę sergantiems vaikams, stengiasi atkreipti dėmesį į organų donorystę. Tėvams organizuojamos konferencijos, vaikus motociklais vežioja baikeriai, visi kartu vyksta paplaukioti garlaiviu, vaišინasi ledais.